

Załącznik do Uchwały Nr 1
do uchwały na XLIV/270/2010
Rady Gminy Nowe Miasto nad Wartą
z dnia 28 października 2010 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2011 DLA GMINY NOWE MIASTO NAD WARTĄ

I. Diagnoza problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu w Gminie Nowe Miasto nad Wartą.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2011 rok zwany dalej Programem został opracowany w oparciu o diagnozę problemów społecznych zawartą w dokumencie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowe Miasto nad Wartą na lata 2009 - 2015 oraz materiałów własnych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Mieście nad Wartą zwanej dalej GKRPA, a także na podstawie materiałów uzyskanych z następujących źródeł:

- ankiety PARPA G1 - rocznego sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2009 roku,
- sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą,
- sprawozdania Komendy Powiatowej Policji w Środzie Wlkp. Rewiru Dzielnicowych w Nowym Mieście nad Wartą,
- badań ankietowych wśród uczniów w szkołach.

Na szczególną uwagę zasługują przedstawione niżej wnioski z badań diagnozujących stan wiedzy uczniów na temat alkoholu, nikotyny i przemocy, przeprowadzonych w 2009 roku wśród 100 badanych uczniów w wieku 12 lat szkół podstawowych w Gminie Nowe Miasto nad Wartą:

- Dzieci w wieku 12 lat mają już za sobą pierwsze doświadczenia związane z piciem alkoholu. Grupa tych dzieci jest liczna aż 25 % dziewczynek (na 56 dziewczynek, 14 dziewczynek odpowiedziało „TAK”) i 34,09 % chłopców (na 44 chłopców, 15 chłopców odpowiedziało „TAK”),
- Dzieci znają swoich rówieśników, którzy piją alkohol: aż 39,29% dziewczynek (na 56 dziewczynek, 22 dziewczynek odpowiedziało „TAK”) i 43,18 % chłopców tak uważa (na 44 chłopców, 19 chłopców odpowiedziało „TAK”), Można więc przypuszczać, iż znajdują się w sytuacji możliwości namawiania ich do spożycia alkoholu. I tak też się dzieje, gdyż aż 21,43 % dziewczynek potwierdziło, iż jest namawiane do wypicia alkoholu, u chłopców grupa ta stanowi 40,91 %. Nasuwa się pytanie czy dzieci będą potrafiły odmówić. Na ile mają wypracowane techniki asertywnej odmowy?
- Kolejną grupę ryzyka stanowią dzieci, które potwierdziły obawy, że gdyby im ktoś obiecywał coś atrakcyjnego za spożycie alkoholu to wówczas by się na to zgodziły. Takiej odpowiedzi twierdzącej udzieliło 1,78 % dziewczynek i 27,27 % chłopców. Nasuwa się pytanie, co jest dla tych dzieci tak atrakcyjne, że pomimo wiedzy, iż alkohol jest szkodliwy, to i tak by się zgodziły na spożycie.

- W grupie ryzyka jest 5,9 % dziewczynek i 9,8 % chłopców, którzy uważają, iż impreza bez alkoholu jest nudna.
- Niepokojąca jest również informacja od dzieci, że rodzice czasami pozwalają swoim 12 letnim dzieciom napić się alkoholu - takiej odpowiedzi udzieliło 46,43 % dziewczynek (na 56 dziewczynek, 26 dziewczynek odpowiedziało „TAK”) i 52,27 % chłopców (na 44 chłopców, 23 chłopców odpowiedziało „TAK”) a przecież istnieje prawny zakaz - ustawowy mówiący o tym, że dzieciom poniżej 18 roku życia zabrania się spożywania alkoholu. Nasuwa się pytanie z jakich środowisk rodzinnych płynie przyzwolenie ze strony rodziców na to, by ich dziecko w ich towarzystwie spożywało alkohol, czy był to incydent czy też raczej nie.
- Dzieci w wieku 12 lat palą papierosy: takiej odpowiedzi udzieliło aż 7% dziewczynek i 25 % chłopców.
- Kolejna niepokojąca informacja: zarówno dziewczęta jak i chłopcy dopuszczają myśl o stosowaniu przemocy i to w stopniu bardzo dużym stopniu - aż 51,76 % dziewczynek w wieku 12 lat uważa, że można stosować przemoc, u chłopców odsetek tejże grupy jest większy i wynosi aż 79,54 %. Istotne w tym zakresie są zajęcia profilaktyczne na temat kształtowania u dzieci wiedzy z zakresu pokojowego rozwiązywania problemów, trudności i wyrażania emocji.

Podobna sytuacja ma miejsce wśród uczniów szkół gimnazjalnych znajdujących się na terenie Gminy Nowe Miasto nad Wartą.

Wśród 123 badanych uczniów w wieku 16 lat szkół gimnazjalnych:

- Kontakt z alkoholem potwierdziło aż 76,92 % dziewczyn i 77,59 % chłopaków.
- Młodzież zna też swoich rówieśników, którzy piją alkohol: aż 95,38 % dziewczyn i aż 72,41 % chłopaków.
- W sytuacji możliwości namawiania ich do spożycia alkoholu, fakt ten potwierdza aż 50,77 % dziewczyn i 51,72 % chłopaków.
- 13,85 % dziewczyn i 27,59 % chłopaków uważa też, że alkohol powinien być sprzedawany wszystkim, którzy chcą go kupić bez względu na wiek.
- 33,85 % dziewczyn i 34,48% chłopaków uważa, że picie alkoholu na imprezach przez nastolatka nie może mu zaszkodzić.
- Kolejna niepokojąca informacja: zarówno 29,23 % dziewcząt jak i 48,28 % chłopaków dopuszcza myśl o stosowaniu przemocy w sytuacji, gdyby ktoś zrobił im krzywdę a oni chcieliby to odreagować. W przypadku naśmiewania się 12,31 % dziewczyn i 20,69 % chłopaków uważa przemoc za uzasadnioną. Jeśli wymagałaby tego konieczność, przemoc użyłoby 38,46 % dziewczyn i 74,14 % chłopaków.
- Kolejną grupę ryzyka stanowi młodzież, która próbowała jakichś środków odurzających, w tym 10,77 % dziewczyn i 25,86 % chłopaków.

Negatywne zjawiska spowodowane coraz częstszym spożywaniem alkoholu przez nieletnich i stosowaniem przez nich przemocy, uzasadniają konieczność podejmowania kompleksowych działań w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą wynika, że w roku 2009 ze świadczeń z pomocy społecznej korzystało 556 rodzin (co stanowi 1.232 osoby), przy czym 69 rodzin zostało objętych pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny (co stanowi 242 osoby).

Na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Środzie Wlkp. Rewiru Dzielnicowych w Nowym Mieście nad Wartą za rok 2009, stwierdza się, że na terenie Gminy Nowe Miasto nad Wartą:

- na ogólną liczbę 76 przeprowadzonych interwencji domowych, 9 interwencji dotyczyło przemocy w rodzinie i we wszystkich 9 przypadkach sprawcy przemocy działali pod wpływem alkoholu,

- ujawniono 26 osób nietrzeźwych kierujących pojazdami.

Ponadto na terenie powiatu średzkiego:

- ujawniono 17 osób nieletnich (14 chłopaków i 3 dziewczyny) pod wpływem alkoholu.

Na podstawie analizy danych zawartych w wymienionych dokumentach określone zostały cele i zadania Programu na 2011 rok.

Działania ujęte w Programie są spójne z celami zawartymi w:

- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowe Miasto nad Wartą na lata 2009 – 2015.

- Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2009 - 2015,

- Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009 - 2015,

- Programie Budowania Zintegrowanego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną Gminy Środa Wielkopolska na lata 2009 - 2015.

II. Cele i zadania programu.

Celem strategicznym Programu, podobnie jak i w latach poprzednich jest zapobieganie uzależnieniu od alkoholu oraz minimalizowanie zagrożeń związanych z uzależnieniem od alkoholu, w szczególności wśród dzieci i młodzieży a także przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej.

Cele szczegółowe i zadania do realizacji w roku 2011:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, w szczególności poprzez:

1) Prowadzenie poradnictwa na temat możliwości podjęcia leczenia oraz udzielanie pomocy w szczególności psychologicznej,

2) Motywowanie do podjęcia leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych, które nie chcą dobrowolnie podjąć leczenia odwykowego. W tym finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z prowadzonym postępowaniem w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, a w szczególności:

- podejmowanie działań motywacyjnych i inicjowanie zmian w zakresie wsparcia osób uzależnionych, oraz ich rodzin w tym w szczególności osób, które nie chcą podjąć leczenia (procedura przymusowego leczenia odwykowego),

- prowadzenie poradnictwa w ramach pełnionych dyżurów,

- ponoszenie opłat za wnioski składane do sądu w sprawach leczenia odwykowego
zapewnienie badań i opinii biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia i ponoszenie kosztów opinii psychologicznych i psychiatrycznych,

3) Współpraca z placówkami i organizacjami prowadzącymi działalność w zakresie terapii i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu,

4) Dofinansowanie usług terapeutycznych nie objętych finansowaniem Narodowego Funduszu Zdrowia, w szczególności prowadzone przez NZOZ Przychodnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Środzie Wlkp. i Poradnię Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia Centrum „U” we Wrześni; w tym usługi psychologiczne dla osób i rodzin z problemem alkoholowym, przemocą w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,

5) Podnoszenie wiedzy i kompetencji osób realizujących zadania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie (tj. organizowanie i finansowanie udziału w konferencjach, szkoleniach i kursach kadry zajmującej się pracą z osobami i rodzinami z problemem uzależnienia od alkoholu, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; w tym też zakup materiałów i literatury fachowej),

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1) Pomoc dzieciom i młodzieży z grup ryzyka poprzez:
a) rozwój sieci świetlic socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych, w tym w szczególności:

- prowadzenie i finansowanie działalności sieci świetlic dla dzieci i młodzieży w:

- a) Kruczynie,
- b) Dębnie,
- c) Skoraczewie,
- d) Klęce,
- e) Boguszynie.

Świetlice opiekuńczo-wychowawcze mogą realizować program socjoterapeutyczny.

- finansowanie kosztów związanych z wykonywaniem napraw i remontów obiektów, w których realizowany jest Program,

- finansowanie zakupów niezbędnego sprzętu, wyposażenia, materiałów biurowych i materiałów do prowadzenia zajęć i realizacji Programu.

b) organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez finansowanie w szczególności:

- półkolonii, kolonii, obozów profilaktycznych i innych form wypoczynku,
- spotkań i imprez rekreacyjno-sportowych,

c) organizowanie i finansowanie dożywiania dzieci z rodzin uzależnionych bądź zagrożonych uzależnieniem od alkoholu oraz dotkniętych przemocą w rodzinie uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,

d) organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,

e) prowadzenie grup terapeutycznych dzieci i młodzieży - ofiar przemocy w rodzinie

2) Zapewnienie odpowiedniej pomocy dla rodziców/opiekunów poprzez:

a) udzielanie pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej osobom i rodzinom z problemem uzależnienia od alkoholu oraz dotkniętych przemocą w rodzinie w szczególności poprzez:

- działalność Punktu Konsultacyjnego w Klęce,
- działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Boguszynie,
- działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą,

b) podniesienie poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji rodziców, opiekunów - prowadzenie Programu „Szkoła dla Rodziców”,

c) działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym:

- prowadzenie postępowania w stosunku do rodzin z problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie,

- prowadzenie poradnictwa dla osób i rodzin z problemem alkoholowym i przemocy w rodzinie w ramach pełnionego dyżuru,

d) współpracę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Zespołem Interdyscyplinarnym,

e) realizację programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.
3) Podnoszenie wiedzy i kompetencji osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

- a) organizację szkoleń i konferencji nt. procedury „Niebieskie Karty” i zjawiska przemocy w rodzinie,
- b) opracowanie i wydanie materiałów informacyjno-edukacyjnych nt. lokalnego systemu wsparcia oraz placówek pomocowych (informatory, ulotki, plakaty),
- c) zakup materiałów, czasopism i literatury,
- d) finansowanie specjalistycznych szkoleń dot. zjawiska przemocy w rodzinie osobom realizującym zadania Programu, w tym członkom GKRPA.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i przemocy w rodzinie a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach realizowanych przez świetlice opiekuńczo-wychowawcze poprzez:

- 1) Prowadzenie edukacji publicznej:
 - a) zakup i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych/ ulotek, broszur, plakatów itp./ na temat uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie, rówieśniczej oraz ochrony osób dotkniętych przemocą,
 - b) uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy w rodzinie i ochrony osób dotkniętych przemocą,
 - c) organizowanie spotkań i imprez promujących zdrowy styl życia,
- 2) Realizacja programów z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej w szkołach i świetlicach.
- 3) Organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez dofinansowanie w szczególności:
 - a) półkolonii, kolonii, obozów profilaktycznych i innych form wypoczynku organizowanych w oparciu o pisemny program zajęć profilaktycznych,
 - b) pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych,
 - c) organizację konkursów, imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych promujących zdrowy styl życia bez używek.
- 4) Administracyjne ograniczenie dostępności zakupu napojów alkoholowych, w szczególności osobom niepełnoletnim (przeprowadzenie kontroli sklepów i lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania przepisów prawa – kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych).

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu i przemocy w rodzinie.

Wsparcie działalności instytucji i organizacji, w szczególności uznanych w programie za partnerów, prowadzących działania w zakresie:

- informacyjno-edukacyjnym na temat uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie,
- organizacji zajęć terapeutycznych, rehabilitacyjnych,
- szkoleń i imprez „trzeźwościowych” dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu wzmacniających proces zdrowienia z choroby alkoholowej,
- prowadzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu (niepijących) lub innych substancji psychoaktywnych,
- prowadzenie grupy psychoedukacyjnej dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

5. Podejmowanie innych działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie, nie ujętych w tym programie, a które mogą się okazać niezbędne do osiągnięcia celów programu.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży (art. 13. 1 i 15 ustawy) oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

7. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

III. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i partnerzy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2011 realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą - Sekcja Profilaktyki Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Za partnerów przy realizacji celów Programu uznaje się w szczególności:

- 1/ Placówki oświatowe,
- 2/ Instytucje kultury, sportu w tym kluby sportowe,
- 3/ Kościoł oraz organizacje pozarządowe,
- 4/ Instytucje powiatowe zapewniające specjalistyczną pomoc mieszkańcom gminy:
 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp.,
 - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Środzie Wlkp. ul. Żwirki i Wigury 4,
- 5/ Placówki służby zdrowia a w szczególności NZOZ Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Środzie Wlkp. ul. Lipowa 12,
- 6/ Komenda Powiatowa Policji w Środzie Wlkp. – Rewir Dzielnicowych w Nowym Mieście nad Wartą,
- 7/ Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia Centrum „U” we Wrześni,
- 8/ Publiczna Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza - Ognisko Wychowawcze w Szlachcinie.

IV. Przewidywane efekty realizacji Programu.

1. Zwiększenie wiedzy społeczeństwa, w tym w szczególności dzieci i młodzieży na temat uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności osób i rodzin z problemem alkoholowym do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
3. Rozwój systemu pomocy dla dzieci i młodzieży z rodzin szczególnie zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i przemocą w rodzinie.

V. Finansowanie programu.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2011 finansowany będzie ze środków własnych gminy oraz środków pozyskanych z innych źródeł.

VI. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwanej dalej Komisją, przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji, a w szczególności za:

1) udział w posiedzeniach Komisji, których przedmiotem jest:

a) realizacja zadań wynikających z niniejszego programu oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

b) udział w kontrolach placówek handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania prawa,

c) prowadzenie postępowań w stosunku do osób nadużywających alkoholu (w tym w szczególności przygotowanie spraw na posiedzenie, prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia, kierowanie spraw do sądu).

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się w wysokości:

1) 220,00zł brutto (słownie: dwieście dwadzieścia złotych) dla Przewodniczącego Komisji.

2) 160,00zł brutto (słownie: sto sześćdziesiąt złotych) dla członków Komisji. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie podpisanego przez Przewodniczącego Komisji zestawienia liczby odbytych posiedzeń z listami obecności.

3. Członkom Komisji przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów z tytułu wyjazdów na szkolenia, kursy, konferencje lub wyjazdów poza teren gminy związanych z zadaniami realizowanymi przez Komisję na zasadach obowiązujących - przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, przy czym udział w szkoleniach i wyjazdach nie uważa się za wykonywanie zadań w rozumieniu ust. 1.